

Examen- commissie

■ Rob Philip

Rob Philip is onderwijskundige, docent fotografie, academic affairs officer Hogeschool voor de kunsten Utrecht - Media. Email: rob.philip@hku.nl

Voor het nieuwe studiejaar begint, komt de examencommissie van HKU Media in augustus bijeen om naar aanleiding van de studieresultaten te beslissen wie van de eerstejaars studenten een Bindend Studie Advies (BSA)¹ krijgt. HKU Media bestaat uit zes opleidingen: graphic design, animation, illustration, audiovisual design, image- en mediatechnology en photography. In de Onderwijs Examen Regeling (OER)- van de HKU Media opleidingen is vastgesteld dat de student minstens 52 studiepunten uit het eerste jaar moet hebben behaald EN twee werkschouwen. Een werkschouw is een bepalende 'high stake' beoordeling van een werkstuk van een student. Het werk en de studie van de student worden hiermee in zijn geheel bekeken door een commissie van examinatoren. Deze worden twee keer per jaar, na elk semester, georganiseerd en gaan uit van een intersubjectief (door meer personen gedeeld) oordeel van de commissie over het getoonde werk. Dit vereist veel overleg en afstemming binnen de opleiding, vaak omdat de studievoortgang en getoonde resultaten nauw samenhangen met de persoonlijke omstandigheden van de student en dit ook gevraagd wordt door de opleiding om de studie een eigen invulling te geven. Het vinden en verkennen van een eigen handschrift, uitgangspunt en stellingname is immers cruciaal in het succesvol en beroepscompetent opereren in het werkveld.

De casus

De Achilleshiel van bovenstaande constructie werd duidelijk toen afgelopen augustus een student beoordeeld werd op het wel of niet

halen van haar propedeuse examen. Haar studievoortgangsoverzicht liet zien dat alle punten behaald waren, behalve de twee werkschouwen van zowel het eerste als het tweede

¹In de vocabulaire van de HKU hebben we het niet over een negatief of positief BSA, als we zeggen 'een BSA' wordt hier altijd een negatief BSA mee bedoeld.

semester. In totaal had ze dus 56 van de 60 studiepunten.² Volgens de letter van de OER had de examencommissie dus alle recht om haar van de opleiding te sturen en haar een BSA te geven. De examencommissie besloot echter anders en gaf de student een voorlopig positief advies om zo haar studie te vervolgen in de bachelor fase. De beslissing van de examencommissie ging dus rechtstreeks in tegen de OER en afgesproken procedure.

De overwegingen van de examencommissie

De examencommissie had een aantal overwegingen om tot deze beslissing te komen. Ten eerste was bij de examencommissie bekend dat bij de betreffende opleiding van de student de beoordelingscommissie bestond uit twee examinatoren. Bij een beoordeling die uitgaat van een overwogen, intersubjectief oordeel is de examencommissie van HKU Media van mening dat een beoordelingscommissie tenminste moet bestaan uit drie examinatoren en het liefst met een verschillende vakinhoudelijke achtergrond.

Dit was dus niet het geval en was meerdere keren aangekaart bij de opleiding. De studieleider van de opleiding had toegezegd dit in het volgend studiejaar aan te passen, maar kon dit niet meer doen voor het lopende studiejaar. Hiermee twijfelde de examencommissie dus aan de betrouwbaarheid van de beoordeling. Ten tweede liet het studievoortgangsoverzicht van de student zien dat er geen sprake was van een 'zesjes' student. Het liet een zeer gemiddelde lijst zien van een student die zowel een 5,5 als een 8,5 had behaald. Nu worden

veel modules afgerond met een voldoende of onvoldoende zonder verdere specificatie, wat het bepalen van het niveau van een student alleen naar aanleiding van een studievoortgangsoverzicht bemoeilijkt.

Ten derde heeft de examencommissie deze casus gebruikt om een gesprek te entameren over de huidige toetspraktijk binnen HKU Media. Buiten de vraag of het moreel wel verantwoord is om via een casus van een individuele student een hiaat in de reglementen te adresseren, is het ook een bijna politieke uitspraak van de examencommissie over een fundamenteel onderdeel van het curriculum.

Tot slot

Bovenstaande casus laat zien dat in zeldzame gevallen de wijze van toetsen niet zorgvuldig genoeg is. Een oplossing zou bijvoorbeeld zijn om niet meer de werkschouwen apart te laten plaatsvinden, maar ze integreren in grotere onderwijseenheden met meer European Credits (EC's)³. Daarmee wordt voorkomen dat het besluit van een BSA afhangt van 4 studiepunten die nu aan de werkschouwen worden toegekend. Ook geef je hiermee de werkschouwen of andere integrale beoordelingsvorm de zwaarte die het eigenlijk heeft. Het gesprek hierover vindt op dit moment plaats binnen HKU Media en er wordt op diverse manieren, vaak samen met de studenten, onderzocht hoe de toetspraktijk in de toekomst te verbeteren. De student in kwestie is op dit moment aan het studeren in het tweede jaar. De BSA is nog niet toegekend, ze heeft haar propedeuse vooralsnog niet gehaald en zal dit studiejaar opgaan voor een herkansing. ■

²De werkschouwen zijn elk 2 EC.

³EC is European credits, Europese aanduiding voor studiepunten. 1 EC heeft een overeenkomende studiebelasting van 28 studie-uren. 60 ec's is 1680 studiebelastingsuren = 1 studiejaar.